

реклама сподобалася більш ніж 5% опитаних. Те, наскільки політична реклама тієї чи іншої політичної сили сподобалася опитаним, прямо залежить від їхніх електоральних симпатій.

Очікування змін після виборів

Порівняння даних нинішнього соціологічного дослідження з результатами, які були отримані Українським інститутом соціальних досліджень та Центром „Соціальний моніторинг” напередодні парламентських виборів у березні 2002 р., засвідчує, що населення продовжує зберігати оптимізм, який у нього з’явився трохи більше року тому під час „помаранчевої революції”. Нині ледь не вдвічі більше респондентів (55%) висловили надію на те, що після виборів у Верховній Раді України буде створено стабільну більшість і це дозволить їй працювати ефективно.

Таблиця 12

Розподіл відповідей респондентів на запитання: „Чи буде, на Вашу думку, після виборів створена стабільна більшість у Верховній Раді України, що дозволить їй ефективно працювати”, %

	<i>Березень 2002 р.</i>	<i>Лютий 2006 р.</i>	<i>Березень 2006 р.</i>
Так, буде	29	47	55
Ні, не буде	41	27	24
<i>Важко відповісти</i>	30	26	21

Цікавим є ставлення до перспектив створення стабільної більшості серед представників різних політичних уподобань. Серед тих, хто підтримує „помаранчеві” партії та виборчі блоки, залишається більше оптимістів, ніж серед їхніх супротивників.

Таблиця 13

**Розподіл відповідей респондентів на запитання: „Якою буде ця більшість – пропрезидентською чи опозиційною до діючого президента України?”, %
(березень 2006 р.)**

Пропрезидентська	34
Опозиційна до діючого Президента	40
<i>Важко відповісти</i>	26

Перехресний аналіз відповідей щодо очікувань створення більшості та відповідей на запитання, якою буде ця більшість, показує:

- 30% вірять в те, що буде створена більшість і що вона буде пропрезидентська;
- 28% вважають, що буде створена опозиційна більшість;
- 5% вірять у створення більшості, але не можуть визначитися із тим, якою вона буде;

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

- 24% не вірять в створення стабільної більшості в новому парламенті;
- 13% не можуть визначитися і щодо створення більшості, і щодо її позиції до Президента.

На сьогоднішній день 22% опитаних не може сказати, які політичні сили вони хочуть бачити в парламентській більшості.

29% у складі пропрезидентської більшості бачать водночас Блок „НУ” та БЮТ. На думку населення, пропрезидентська більшість може бути посилена СПУ, УНБ Костенка і Плюща та ПОРА-ПРП.

Електорат Народного блоку Литвина, СПУ та КПУ приблизно однаковою мірою очікує створення як пропрезидентської, так і опозиційної більшості в парламенті.

Найбільш радикально налаштовані щодо створення пропрезидентської більшості виборці УНБ Костенка і Плюща та Блоку „Наша Україна”.

Найбільш активні прихильники опозиційної більшості прихильники блоків „Не ТАК!” та Блоку Н. Вітренко „Народна опозиція”.

Виборці, що підтримують БЮТ, також більшою мірою орієнтуються на пропрезидентську більшість, хоча частина й припускає створення опозиційної більшості.

Прихильники Партія регіонів, навпаки, більше орієнтуються на створення опозиційної Президенту більшості, хоча серед них є такі, що бачать можливість створення й пропрезидентської більшості.

Таблиця 14

Розподіл відповідей респондентів на запитання: „Які політичні сили можуть утворити пропрезидентську більшість у новому парламенті?”, % (березень 2006 р.)

Блок "Наша Україна"	49
Блок Юлії Тимошенко	41
"Громадянський блок ПОРА-ПРП"	24
Соціалістична партія України	23
Народний блок Литвина	15
Партія регіонів	15
Український народний блок Костенка і Плюща	12
Опозиційний блок "НЕ ТАК!"	6
Блок Наталії Вітренко "Народна опозиція"	6
Комуністична партія України	5
Партія "Віче"	3
Блок народно-демократичних партій (НДП)	3
Партія зелених України	1
Політична партія "Партія екологічного порятунку "ЕКО+25%"	1
<i>Інша</i>	<i>1</i>
<i>Важко відповісти</i>	<i>22</i>

Таблиця 15

**Орієнтації різних груп виборців на підтримку виборчих блоків та партій залежно від співпраці блоків/партій з діючим Президентом України, %
(березень 2006 р.)**

	Серед усіх	Захід	Центр	Північ	Схід	Південь	АР Крим	м. Київ
Я більше схильний(а) підтримувати ті виборчі блоки та політичні партії, які співпрацюють з нині діючим Президентом України	34	76	37	48	11	23	16	46
Я більше схильний(а) підтримувати ті виборчі блоки та політичні партії, які виступають проти нині діючого Президента України	33	7	20	21	52	53	61	15
Я не підтримую ні тих, ні інших	13	8	13	16	15	15	11	15
Я не цікавлюся політикою	5	3	4	5	5	4	4	9
<i>Важко відповісти</i>	15	15	26	10	17	6	9	16

Загальний розподіл рівня підтримки виборчих блоків та політичних партій свідчить про протистояння між тими, хто схильний підтримувати діючого Президента України (34%), та тими, хто виступає проти (33%). Кризовість ситуації в українському суспільстві посилюється, і про це свідчить поглиблення розколу між тими, хто має пропрезидентські та антипрезидентські настрої. Регіональне „протистояння” (хоча й віртуальне) накладається на різницю між поглядами селян та мешканцями міст.

Таблиця 16

**Розподіл відповідей респондентів на запитання: „Чим Ви будете керуватися, коли голосуватимете за виборчий блок або політичну партію?”, %
(Сума відповідей перевищує 100%, тому що респондент міг обрати декілька варіантів відповіді)**

Голосуватиму за виборчий блок (партію), який захищає близькі мені інтереси	50
У мене викликає довіру лідер (лідери) цього виборчого блоку (партії)	38
Голосуватиму за виборчий блок (партію), ідеологію якого я поділяю	29
Голосуватиму за виборчий блок (партію), який має найкращу програму	27
У списках виборчого блоку (партії) є політики, яким я довіряю	23
Мої знайомі або родичі голосують за цей виборчий блок (партію)	11
Хочу висловити протест проти політики влади	8
У списках блоку (партії) є люди (діячі мистецтва, спортсмени, бізнесмени), яким я довіряю	7
Інші виборчі блоки та партії – ще гірші	6
Голосуватиму за виборчий блок (партію), про який (про яку) я хоч щось знаю	6
Подобається реклама цього виборчого блоку (партії)	4
Просто за когось потрібно голосувати	4
Місцеві керівники закликають голосувати за цей виборчий блок (партію)	1
<i>Інші причини</i>	2
<i>Важко відповісти</i>	3